

T Ü R K İ Y E L İ

ÖĞRETMENİN SESİ

1974
temmuz
sayısı

TÜRKİYELİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANI

GERİCİLERİN YENİLGİSİ

VELİLER PROTESTO ETTİLER

anayasa mahkemesi af kanununun 5. maddesini iptal etti

15 mayısta AP, DP, CDP, MHP ve satılmış MSP'lilerin oylarıyla meclisten geçirilen Af Kanununun 5. maddesini Anayasa Mahkemesi iptal etti. Böylece yurdumuzun bağımsızlığı ve halkımızın geri kalmışlıktan kurtulması için mücadele ettiklerinden yargılanan, tutuklanan tüm ilericiler ve yurtseverler serbest bırakılacaktır. Anayasa Mahkemesi bu kararını, yalnız usul yönünden değil, esas yönünden de almıştır. Çünkü bu madde Anayasamızın eşitlik maddesine aykırıdır. Anayasamızın 10. maddesi, dil, din, ırk, mezhep, düşünce ayrımı yapılmadan bütün vatandaşların eşit olduğunu ve eşit muamele göreceğini emreder.

Anayasa Mahkemesinin bu kararı, yurdumuzu karanlıklara sürüklemek isteyen, arkasını yerli ve yabancı tekelere, sömürücülere dayayan, Demirel, Bozbeyli, Fevzioğlu, Türkeşlere indirilen bir darbe olmuştur. Bu karar, genel siyasi af için mücadele eden tüm ilerici güçlerin, TÖB-DER, meslek odaları, barolar, Devrimci Sendikalar, Avrupadaki işçi öğrenci, öğretmen örgütlerinin, halkımızın bir barışı olmuştur.

Fakat mücadele bitmemiştir. Genel siyasi af mücahadesinin bir parçası olan, antidemokratik kanunlara, 141., 142., 146. ve 149. maddelere karşı mücadele sürdürülmelidir.

Derneğimiz bu mücadelenin içindedir.

avrupa af komitesi paris'te toplandı

Avrupa'daki 25 işçi, öğrenci, öğretmen, akademiker ve sanatkarlar derneklerinin oluşturduğu Avrupa Af Komitesi 23 haziranda Paris'de bir toplantı yapmıştır. Toplantıya katılan örgüt temsilcileri yapılacak eylemleri görüşmüşler, bir basın toplantısı yaparak Avrupa Af Komitesinin hedeflerini kamu oyuna açıklamışlardır. Hedefler arasında, 141, 142, 146 ve 149. maddeler kaldırılincaya kadar mücadelenin devam edeceği özellikle belirtilmiştir.

Derneğimiz, Avrupa Af Komitesinin üyesidir.

141 - 142 - 146 kalkmalıdır

Yabancı çocuklarının okuma şanslarının olmadığını artık velilerde ortaya koymaya başladılar. Derneğimizin teşvikiyle, okullarda ve sendikalarda üyelerimiz vasıtasıyla büyük çapta veli ve sendika toplantıları yapılmış, çocuklarımızın içine düştüğü okul çıkmazı dile getirilmiştir. Bir ilk okulda 300'e yakın Türk anne ve babanın katıldığı bir veli toplantısı yapılmıştır. Hareketli geçen toplantıda, veliler, çocuklarının eğitim haklarının ellerinden alındıklarını, Senatörün bu hususta velileri uyutma politikası izlediğini ve meselinin çözümü için gerçekçi bir gözle eğilmediğini sert bir dille protesto etmişlerdir. Bizde aynen almanlar gibi bu devlete vergi ödüyoruz. Bu halde devlet çocuklarımızın eğitim problemini şans eşitliği prensibine göre çözmek zorundadır.

Eğer Senato bize şans eşitliğini tanımiyorsa bunu kamu oyuna duyuracağız ve gerekli haklarımızı almaya çalışacağız diye konuşmuşlardır. Alınan protesto kararı, veli temsilcileriyle Sendika ve derneğimizin temsilcileriyle birlik te yetkili eğitim müdürlüğüne götürülmüştür. Fakat eğitim müdürlüğünün bu karar üzerine verdiği cevap gene uyutmaktan başka bir şey olmadığı açıkça bir kere daha ortaya çıktı. Bu arada derneğimiz velilerle beraber olduğunu yapılan toplantılarda dile getirmiştir.

Öğretmenler Sendikası (GöW) Kreuzberg üye toplantısına derneğimize üye olan sendikali arkadaşlar vasıtasıyla, alınan bu protesto kararı götürülmüş ve oy birliğiyle velilerle beraber olduklarına karar vermişlerdir. Toplantıda Türk-veli temsilcisi arkadaşlarda söz alarak meselelerin iç yüzünü ortaya koymuşlardır. Velilerin bu şekilde yaptıkları mücadele hareketle alkışlanmıştır.

Başka bir ilkokul velileriyle de bir toplantı yapılmış ve toplantıda bir kararla çocuklarımızın eğitim çıkmazı aynı şekilde protesto edilmiştir. Ayrıca başka bir okulun veli toplantısında bu durum yazılı ve imzalı olarak protesto edilmiştir.

Kreuzberg bölgesinin en büyük okullarından birisinin, Alman ve Türk velilerinden meydana gelen Okul - Aile Birliği temsilcileri kurulunda bu eğitim çıkmazı konusu derneğimize üye arkadaşlar tarafından götürülmüştür. Alınan bir protesto kararında yabancı işçi çocuklarının uğradıkları hak sızlıklar dile getirilerek yetkili eğitim müdürlüğüne yollanmıştır.

Bütün veli toplantılarında, velilerin derneğimizin ve sendikaların görüşlerinde birleştikleri ve bu hususta birlik ve beraberlik içinde çalışmaların zorunlu olduğunu tekrar tekrar dile getirmişlerdir. Derneğimiz bu çeşit toplantılara devam etmektedir.

9. EĞİTİM ŞURASI

Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası, hem milli eğitimin temel amaçlarının hem de bunlarla ilgili pratik sorunları değerlendirmek, önümüzdeki şuralar için önerilerde bulunmak üzere toplanmış bulunuyor. Şura, ulusal eğitimimizi son çeyrek asırdan beri içinde girdiği çalkımdan kurtarmak için, gereken yolları arayacaktır. Her alanda olduğu gibi, eğitim kurumumuzda yaz-boz tahtası olmaktan kurtulamamıştır. Çünkü bugüne kadar bu kurumun başına geçenler, üretici ve demokratik eğitim düzeni yerine, tüketici, toplum gerçeklerine ters düşen bir eğitim düzeni seçmişlerdir. Kişi, bu eğitim düzeninde, kendinin, toplumdaki yerini ve içinde bulunduğu toplumun, toplumlar arasındaki yerini tayin edemez hale gelir. Çünkü bu eğitim düzeni onu üretici yerine, tüketici olmaya zorlamıştır.

1971 senesinde önemli bir sarsıntı geçiren Anayasamız Eğitimin "çağdaş bilim esaslarına" uygun, " laik ve "çağdaş uygarlık seviyesinde" olmasını gözönünde tuttuğu halde, gerici çevreler ulusal eğitimimizi bugünkü çalkımda sokmuşlardır. Çünkü bundan, gerici güçlerin çıkarları olmuştur. Temennimiz, yeni hükümetin eğitim düzeninde ilköğretimden yükseköğretime kadar her düzeyde gereken halka dönük köklü değişiklikleri yapmasıdır. Bu değişiklikler yapılırken, yurtdışında olan ikiyez bine yakın okul çağındaki çocuğun geleceğini düşünmemekte, görüşümüze göre, hata olur. Çünkü bu gençlerin ancak % 28 okula gidebiliyor. Bu verdiğimiz rakam sadece Batı Almanya ve Batı Berlin içindir.

İZMİR'DE YAPILAN HAZIRLIK TOPLANTISI

20.5.1974 günü, 9. Milli Eğitim Kurultayı ile ilgili olarak TÖB-DER İzmir Şubesi ve Bölge Temsilcisi Saadetin Öztürk tarafından İzmir'de M.E. Bakanı M. Ustündağ'ın da katıldığı büyük bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda konuşan öğretmenlerin konuşmalarının özetini, kısaltarak, TÖB-DER 74. sayısından aktarıyoruz:

Son Günlerde yoğunlaşan faşist saldırılara "sağ sol çatışması" gibi yanlış ve yanıltıcı teşhisler konulmaktadır. Bu saldırılar tek yönlü faşist saldırılardır ve hedefi tüm yurtsağ ver kurum, kuruluş ve kişililerdir. Bu saldırıların ilk hedefi geniş kapsamlı bir genel affı engellemek, giderek ilerici niteledeki hükümeti ve onun demokratik girişimlerini önlemektir. Nitekim bu hedefe yönelen saldırılar, kısım başarıya ulaşmış, genel af bildirildiği şekli ile çıkmış, bir hükümet bunalmı yaratmıştır. Gene bu faşist saldırıların ikinci hedefi, Türkiye'yi yeni bir 12 Mart ortamına getirmek ve açık bir faşist müdahaleyle ortam ve olanak hazırlamaktır. Yurtsever, devrimci kişi ve kuruluşlar bunları gayet iyi bildikleri içindir ki tek taraflı faşist saldırılara karşı soğukkanlılıkla davranmışlar, kışkırtmalara kapılmamışlar, saldırılarda dövüldükleri, yaralandıkları halde meşru müdafaa haline dahi geçmemişlerdir. Fakat bu olaylara en sorumlu kişilerin yanlış teşhis koymaları ve bunu uyarılara rağmen tekrarlamaları, üzücü olduğu kadar da düşündürüçüdür ve bu öğretmenler kesiminde sert tepkilere yolaçabilecek niteliktedir.

Özellikle 12 Marttan sonra Milli Eğitim Örgütünün kilit noktalarına ve özellikle de öğretmen yetiştiren tüm okulların yönetimlerine, eğitim faaliyetlerine getirilmiş ve son olaylar arasında aktif rol almış gerici, faşizan yönetici ve öğretmenler, buralardan mutlaka ayıklanmalı bu okullardan sürülen ilerici, yurtsever, devrimci öğretmenler yeniden görevlerine döndürülmelidir.

Bütün okullarda ilerici yayınlar ve kitapların bulundurulması ve okutulması yasakken, okullara halen Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geçmiş dönemde abone olunmuş her türlü gerici ve faşist yayın sokulmaktadır. Bu yanlış uygulamaya mutlaka son verilmalıdır.

Öğretmenlerin ve özellikle de öğretmen örgütlerinin Milli Eğitimin her alanında söz sahibi olması ve yönetime demokratik biçimde katılması sağlanmalıdır. Bu bakımdan Haziran ayın da toplanacak olan 9. Milli Eğitim Kurultayı demokratik bir kurultay değildir. Çünkü bu kurultayın toplanması ile ilgili yasa hükümleri ve mevzuat ve bunun uygulanmış öğretmenlerin ve öğretmen örgütlerinin temiline olanak vermemektedir. Kurultaylarda öğretmen örgütleri demokratik bir biçimde seçme olanağına sahip olmalıydılar. Öte yandan Milli Eğitim Kurultaylarının gündemi öğretmenlerle ve özellikle de onların örgütleriyle görüşerek, tartışarak ve en az bir yıl önceden kamuoyuna açıklanmalıdır. Kurultaylar büyük öğretmen kitlesinin görüşünden izliyebileceği yer ve zamanlarda yapılmalıdır.

Bugünkü bozuk, çağ dışı ve adaletsiz eğitim düzeni emperyalizmin ve onun yerli ortakları egemen ve gerici sınıfların çıkarlarına hizmet eden ve onlar tarafından planlanan, uygulanan bir eğitim düzenidir. Bu bozuk eğitim düzeni, ne kadar iyi niyetlerle yapılırsa yapılsın, bölük pörçük önlemlere, bimsel ve taktikçi değişikliklerle düzeltilemez. Eğitim düzeninden soyutlanamaz. Bozuk eğitim düzeni bozuk sosyal düzenin bir parçasıdır, ondan ayrı düşünülemez. Bozuk eğitim düzeni, gerçek ten halkımızın, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde tam başarıya ulaşmasıyla, Türkiye'nin temel ekonomik, sosyal sorunlarının çözülmesiyle düzeltilerilir. Türkiye öğretmenleri, bu bilinç ve anlayışla şimdikiye kadar olduğu gibi bundan sonra da halkımızın demokratik mücadelesinin bir parçası olan örgütlü mesleki ve sosyal mücadelelerini sürdürecektirlerdir.

TÖB-DER üyelerinin seminere gelmeleri önlendi

"Uluslararası Öğretmenler Konferansı" çerçevesinde, 10.6.74-16.6.74 tarihlerinde hazırlanan seminere, Eğitim Bilim Sendikası (GEW) B. Berlin şubesi aracılığıyla, TÖB-DER'den 20 öğretmen davet edilmişti. Ancak, Milli Eğitim ve İçişleri Bakanlarının müsadelerine rağmen, TÖB-DER'li meslektaşlara pasaportları zamanında verilmiş, seminere katılmaları engellenmiştir.

Antidemokratik bu uygulama, gerek Türkiye'de gerekse B. Berlin'de tepkiyle karşılanmıştır. Uluslararası ilişkilerin, eğitim ve öğretimin yürütülmesinin gereği şüphe götürmez. Özellikle, işçilerimizin çalıştıkları ülkelerde işliğin ayrı bir önemi bulunmaktadır. Bu bakımdan, TÖD olarak, yetkililerden, bu tür uluslararası temasların engellenmesini istiyoruz.

GENSORUNUN İÇYÜZÜ

Geçtiğimiz ayın önemli olaylarından biri de, Milli Eğitim Bakanı Mustafa Ustündağ hakkında ve rilen gensoru önergesi idi.

Bu olay, Meclisdeki sağ muhalefetin, Ecevit Hükümetine yeni bir saldırısı olarak kendini göstermiştir.

Sağ muhalefetin hedefi, yalnız Milli Eğitim Bakanı değil, tüm Hükümeti devirip, yerine, kayıtsız çartsız yerli ve yabancı büyük sermaye çevrelerinin politikalarını güdecek bir Hükümet kurmaktır.

Nitekim, bu esnada, yabancı petrol şirketlerinin kararlarını daha da artırmak için giriştikleri oyunlara, Hükümet karşı koyarken, sağ partiye, petrol şirketlerinin yanında yer almaları onların gerçek yüzlerini gösteren çok canlı bir örnek oldu.

Aynı anlayış temsilcileri yurdun çeşitli yerlerinde diğer ilerici güçler yanısıra, öğretmenlere de saldırıyorlar, tertipler düzenliyorlar. Böylece, Meclisde yaptıklarına paralel, Meclis dışında çalışıyorlar. Yurdumuzda, dışa bağımlı çıkar düzeninde en ufak bir değişikliğe dahi tahammül edemiyor sağcı çevreler.

Sağ cephenin halka bu ihaneti, kamu oyunda tepkiyle karşılanmıştır. Tüm ilerici ve demokratik kuruluşlar, sağ cephenin bu hareketini protesto edip, Hükümetin olumlu ve halk yararına tüm çabalarının yanında olduklarını bildirmişlerdir.

Derneğimiz TÖD, Mustafa Ustündağ'a şu telgrafı çekmiştir:

Sayın Mustafa Ustündağ
Milli Eğitim Bakanı - Ankara

Gerici güçlerin şahsınıza ve Hükümete karşı saldırılarını protesto eder, halktan yana eğitim çabalarınızın yanında olduğumuzu bildirir, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Türkiyeli Öğretmenler Derneği
Batı Berlin

VELİ OLARAK HAKLARIMIZ NELERDİR ?

Alman Anayasasında belirtilen temel haklar ya bancılar için prensip olarak geçerlidir. Ulusal eğitim devletin görevidir ve onun denetimi altında yapılır. Çocukların eğitilmesini istemek Anayasaya göre her anne ve babanın en tabii hakkıdır. (Anayasa, Mad.6) Bu hakkı gerçekleştirmek için de devlet her türlü tedbiri almak zorundadır. Aynı zamanda aileyi birleştirmek, daha doğrusu, anne, baba ve çocukları birleştirmek devletin başta gelen en önemli görevi olarak ortaya çıkmaktadır. Uy gulamada yabancı işçiler bu haktan, yararlanmak imkanlarından mahrum bırakılmaktadır.

Fakat şunu çok iyi bilmeliyiz ki veli olarak, yasalar bize bazı haklar tanımıştır. Biz bu haklarımızı çocuklarımızın çıkarı için bilmeliyiz ve gerçekleşmesi için gerekeni yapmalıyız.

Okullar Kanununun 18. Maddesine göre, bütün okullarda Okul Aile Birlikleri kurulmalıdır. Her sınıfın velileri bir araya gelerek kendi temsilcilerini seçerler. Bu temsilciler öbür sınıfların temsilcileriyle birleşerek o okulun veli kurulunun meydana getirir. Veli kurulunun görevi Okul idareleriyle ilişkiler kurarak kendi çocuklarının öğrenimi ve eğitimi için çıkan güçlükleri çözmektir. Daha doğrusu en iyi çözüm yollarını bulmak ve teklif etmektir. Kanun bunu velilere bir hak olarak tanımış olduğu gibi, aynı zamanda bir görev olarak vermiştir. Biz veli olarak bu hakkımızı ve görevimizi yerine getirmeliyiz. Bu hakkımızı üç esasta kullanacağız.

1- Tek sınıflın bütün velileriyle bir araya gelerek, meydana gelen veli toplantısının ya pacağı hususları tesbit etmek. Sınıf Öğretmeni bir sene içinde bütün velileri en az 3 defa toplamak, çağırıp meseleleri konuşmak mecburiyetindedir. Öğretmen gerekli bilgileri velilere bu toplantıda gereği gibi açıklamak mecburiyetindedir. Eğer bunu yapmayan öğretmenler varsa derhal ya kanunun bu maddesini yerine getirmek zorunda, hatta bu hususta veli olarak öğretmene baskı kullanmakta da hakkınız vardır.

2- Yapılan ilk veli toplantısında her sınıftan 2 veli, öbür veliler tarafından temsilci olarak seçilir. Bu temsilciler öbür sınıfların velileriyle birleşerek Okulun Veli Kurulunu meydana getirir. Bu kurul okul müdürüyle yani okul idaresiyle, eğitim problemleri için çok sıkı temas halinde çalışırlar. Yani çocukların eğitiminin en iyi bir şekilde yapılması ve başarılı olabilmesi için okul idaresiyle, öğretmenlerle çalışmak gerekir. Bu haklardan yararlanmak için yerli ve yabancı farkı kanunca gözetilmemiştir. Bu Kurula temsilci seçip göndermeyen öğretmenleri zorluyarak, temsilci seçtirip göndermeniz, veli olarak hakkınız ve görevinizdir.

3- Bir okulun bütün anne ve babalarının bir araya gelerek meydana getirdikleri bir birlik vardır. Buna Okul Aile Birliği denir. Okul Aile Birliği, Okul müdürü ve Veli Kurulunun birlikte çağırılmasıyla toplanır. Toplantının idareside birlikte yapılır. Öğretmenler ancak gözlemci olarak bu toplantıya katılırlar. Okul Aile Birliği senede en az bir kere çağırılır ve okuldaki çocukların problemlerini tartışır ve çözüm yolları için teklifler hazırlar.

Bu yukarıdaki kurullara çocuğu okula giden her veli seçme ve seçilme hakkına sahiptir.

Sayın veliler, görüldüğü gibi kanun az da olsa bizlere veli olarak bazı haklar tanımıştır. Bizim çocukların eğitimlerinin çıkarmada olduğu bir gerçektir. Çocuklarımızın haklarını dile getirmenin yollarından birisi de bu kurullara girerek haklarımızı kullanarak, çocuklarımızın bu acı problemlerini kamu oyuna duyurmanız gerekir. Bizde bu memleketeye yerliler gibi aynı vergiyi ödüyoruz. Pe ki, neden aynı haklardan yararlanmıyalım. Bunlar bizim kanuni haklarımızdır. Birlikte hareket ederseniz bu haklarımızın çoğu gerçekleşecektir.

Bakın bir okulun veli toplantısına katılan 280 den fazla Türk velisinin aldığı karar aşağı çıkarılmıştır.

Bu karar o okulun Veli temsilcilerini aktif çağırılmasıyla almıştır ve yetkili makamlara protesto olarak iletilmiştir.

Bu karar Alman Öğretmenler Sendikası Kreuzberg şubesinin 25. Haziran 1974. te yapılan üye toplantısında, sendikali öğretmen arkadaşlarımız vasıtasıyla getirilmiş ve oy birliğiyle kabul edilmiştir. Bu toplantıda bir Türk Veli Temsilcisi de konuşmuş ve hararetle alkışlanmıştır.

KARAR

Nürtingen ve Planen ilkokulu Türk velileri, B. Berlin Senatosunun, planlı olarak, Türk çocuklarını mağdur durumda bırakmasına, kesinlikle karşı çıkar.

Çocuklarımızın, aptal ve cahil bırakılmalarını istemiyoruz. Okul sistemindeki yetersizliğin yükünü, çocuklarımızın çekmesine karşıyız. Bunun için:

1- Türk sınıflarındaki ders saatleri, Alman sınıflarındaki ders saatlerine eşit olmalıdır.

2- Alman sınıflarındakine eşit temel dersler olmalıdır.

3- Anadildeki dersler, Öğretmenler Sendikasının (GEW) teklif ettiği gibi, normal ders saatleri içinde olmalıdır.

4- Alman öğretmenleri tarafından tatmin edici almanca dersleri verilmelidir.

5- Grup öğretimi yapılmamalıdır.

Çocuklarımızın, maksatlı bir şekilde, yardımcı işçi olarak yetiştirilmek istenmesine karşıyız. Bizler vergi yükümlülüğümüzü yerine getirmekteyiz. Bunun için, çocuklarımıza da, okuma, tahsil etme imkanlarını talep etmek, bizlerin en tabii hakkıdır.

B. Berlin Senatosu, bize karşı ödevlerini yapmıyış, taleplerimizi yerine getirecek şartlar yaratmalıdır.

Gelecek okul yıllına kadar, yapılmasını istediğimiz talepler şunlardır:

1- Sınıf odaları temin edilmelidir.

2- Ayrıca, Bethanien binasında sınıf temin edilmelidir.

3- Yeteri kadar Türk ve Alman öğretmen tayin edilmelidir.

TÜRK VELİLERİ

buğdayın

türküsu

Halkım ben, parmakla sayılmayan
Sesimde pırlıl pırlıl bir güç var
Karanlıkta boy atmaya
Sessizliği aşmaya yarayan

Ölü, yiğit, gölge ve buz, ne varsa
Tohuma dururlar yeniden
Ve halk, toprağa gömülü
Tohuma durur bir yerde
Buğday nasıl filizini sürer de
Çıkarsa toprağın üstüne
Güzelim kırmızı elleriyle
Sessizliği burğu gibi deler de

Biz halkız, yeniden doğarız ölümlerde

PABLO NERUDA

HAKKI TONGUÇ

Büyük Eğitimci, Köy Enstitülerinin kurucu Mimarı İsmail Hakki Tonguç 61'inci yaşında vefat etti.

İsmail Hakki Tonguç orta halli bir çiftçi ailesinin en büyük oğlu olarak 1897 yılında Silistre'nin Tortakan ilinin Ta taratmaca köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi Silistre'de ortaokulu tamamladı. Öğrenimini sürdürmek için İstanbul'a geldi. Devrin Milli Eğitim bakanının yardımı ile Kastamonu Öğretmen Okuluna parasız yatılı olarak yazıldı. Birinci Cihan savaşı'nın başlaması üzerine tatil dönüştü okula gidemedi Deniz yolunu kapandı. 1916 yılında İstanbul öğretmen okuluna nakle edildi. 1918'de öğretmen oldu. Aynı yıl 20 öğretmen öğrencisiyle beraber eğitim için Almanya'ya gönderildi. Karlsruhe yakınlarındaki Ettingen'de pedagojik eğitim öğretim seminerlerine katıldı.

1919'da yurda döndü. Eskişehir öğretmen okulu Resim dersleri öğretmenliğine atandı. 1921'de Eskişehir'in Yunan işgaline uğraması üzerine görevden ayrıldı. Öğrenimini tamamlamak için tekrar Almanya'ya geldi. Karlsruhe Güzel Sanatlar Akademisine ve Beden Eğitimi Enstitüsüne devam etti. 1922'de yurda döndü. Konya Lisesi resim öğretmenliğine atandı. 1924 yılında Ankara Erkek Öğretmen Okulu Resim-İş öğretmeni oldu.

1925'te Leipzig'de Pedagoji Enstitüsüne bağlı iş eğitimi seminerini izledi. 1926'da Milli Eğitim Bakanlığı müze müdürlüğüne getirildi. Aynı yıl Bakanlık inşaat komisyonu üyeliğine seçildi. Sonra bu komisyona başkan oldu. 1927 yılında ilkököl öğretmeni Nafia ile evlendi. Aynı yıl "Elişleri rehberi" isimli kitabı yayınladı. Bütün Türkiye'yi dolaştı gezici eğitimcilerle tanıştı. Orta ve kuzey Anadolu'da üç ay inceleme yaptı. 1929'da ders araçları almak ve yerinde incelemeler yapmak üzere İtalya, İsviçre, Fransa, İngiltere, Almanya ve Avusturya'ya geziler yaptı.

1931'de, Mirebbinin Ruhu adlı eseri yayınlandı. Bunu aynı yıl Resim-Elişleri ve Sanat terbiyesi adlı eseri izledi.

1932-33 öğretim yılına da Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş bölümünü kurdu.

1933 yılında Cumhuriyetin 10 yıl kutlama hazırlıkları komisyonuna katıldı. Ankarada bir açık hava sergisi düzenledi. Aynı yıl "Keracheneiner" adlı eseri çıkardı. 1934-35 öğretim yılında Gazi Eğitim Enstitüsü müdür yardımcılığında bulundu. 1936'da bütün Anadolu'yu gezdi. Milli Eğitim Bakanlığına bir rapor verdi. 1936-37'de Eskişehir Mahmudiye öğretmen kursu ve Mahmudiye köy öğretmen okulu ile İzmir Kızılçullu köy öğretmen okulları açtırdı.

1938'de, Köyde Eğitim adlı incelemeleri yayınlandı. Aynı yıl ilköğretim örgütünü incelemek için Bulgaristan, Macaristan, Yugoslavya, Avusturya ve Almanya'da incelemeler yaptı.

1939'da Canlandırılacak köy adlı önemli araştırmasını yayınladı.

17 Nisan 1940'da 3808 sayılı köy enstitüleri kanunu çıktı. Bunun üzerine Tonguç'un direktifleriyle 14 yerde köy enstitüleri kurulmaya başlandı. 1942-43 öğretim yılında Ankara'nın Hacıosman köyünde Yüksek Köy Enstitüsünü açtı. 17 Mart 1944'te Bakanlık Kurulu ilköğretim seferberliği için karar aldı. Tonguç tam yetki ile çalışmaya başladı. 1944-45 öğretim yılında köy okulları, Mealek ve Teknik öğrenimini sağlayacak 258 bölge okulu açtırdı.

1946 seçimleri sonunda iktidara gelen hükümet köy enstitülerine karşı ters bir tutuma girince Tonguç ilköğretim genel müdürlüğünden ayrıldı. Talim-Terbiye üyeliğine getirildi. Aynı yıl ilköğretim kavramı adlı eseri yayınlandı.

1949'da tekrar öğretmenliğe atandı. Ankara Atatürk Lisesi Resim-İş öğretmenliği yaptı. Demokrat Partinin eğitim bakanı Tefik İleri'nin emriyle hiç bir sebep gösterilmeden 1950'de bakanlık emrine alındı. Bu karar Danıştayda bozuldu. 1952'de Öğretmen Ansiklopedisini ve Pedagoji sözlüğünü hazırladı.

1953'de Emekliliğini istedi. Bakanlık Danıştayın bozma kararı üzerine 1955'te bu isteği işleme koydu. Ve Tonguç emekli oldu. 1956 yılında yeniden bir Avrupa gezisine çıktı. Avusturya, İsviçre ve İtalya'ya gitti. İsviçre'de Pestalozzi çocuklar köyünü inceledi. 1958'de hastalandı. Tedavi için Almanya'ya geldi. Bir süre sonra iyileşmiş olarak döndü. 1961 Anayasasına girmesi gereken eğitimin ilkelerini hazırlarken 23 Haziran 1960'da öldü.

ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

Almanya'daki işçilerimizin çocuklarının okul içi ve dışı sorunları, çeşitli iş kollarında çalışan öğretmenlerin sorunları ile ilgilenmeyi amaç edinen Derneğimiz, bu konudaki çabalarını bütün Almanya ve giderek Avrupa düzeyinde genişletmek için girişimlerde bulunmaktadır.

Bu konuda yaptığımız önemli çalışmaların birinde, yakınlarında Duisburg ve çevresindeki öğretmen arkadaşlarımız birleşerek kurdukları Öğretmenler Derneği ile ilişki kurmak olmuştur. Bu arkadaşlarımızın çağrısı üzerine, görevli arkadaşlarımız Duisburg'a giderek kendileriyle görüştüler. Yapılan görüşmeler sırasında, her iki kuruluşun da ilerici, demokratik ve antifaşist temel görüşleri benimsediği, Almanya ve bütün Avrupa'daki Türkiyeli öğretmen ve öğrenci sorunlarının çözülmesi için katkıda bulunmak amacıyla kurulduğu tesbit edilmiştir. Olumlu bir hava içinde geçen görüşmelerde, her iki derneğin bir merkez etrafında birleşmeleri de ele alınmış ve bu konuda da prensip olarak anlaşılmuştur. Bu konuda bazı teknik sorunların çözülmesi için, karşılıklı olarak zaman tanınmıştır. Gerekli çalışmalar tamamlandıktan sonra birleşme fiilen gerçekleştirilecek ve örgütsel çalışmalarımız yeni bir güce ulaşacaktır.

Batı Almanya'nın çeşitli yerlerinde bulunan öğretmen arkadaşlarımızı, türk çocuklarının eğitim sorunlarının çözümü için ve bu amaçla mesleğimizde çalışabilmek için, biraraya gelmeye, bizlerle ilişki kurmaya, güçlerimizi birleştirmeye çağırıyoruz.

hürriyet kavgası

Yine kitapları, türkülerini, bayraklarıyla geldiler, dalga dalga aydınlık oldular, yürüdüler karanlığın üstüne, Meydanları zaptettiler yine.

Beyazıtta şehit düşen silkinip kalktı kabirinden, ve elinde bir güneş gibi taşıyıp yarasını yaktı Şahmeranın mağarasını.

Daha o gün değil, derlenip dürülmesin bayraklar. Dinleyin, duyduğunuz çakalların ulumasıdır. Safları sıklaştıran çocuklar, bu kavga faşizme karşı, bu kavga hürriyet kavgasıdır.

NAZIM HİKMET

TÖB-DER'E
ÖĞRETMENİN SESİ'NE

ABONE OLUNUZ!

ABONE BULUNUZ!

TÜRKİYELİ ÖĞRETMENİN SESİ : Temmuz 1974
SAHİBİ : TÖD
SORUMLUSU : TÖD Yönetim Kurulu
Yıllık Abone Ücreti : 10.-DM
ADRES : I BERLİN 21 - EMDENERSTR. 39